

Svenska kyrkan
RÅNEÅ FÖRSAMLING

Välkommen
till
Råneå kyrka

Historik över kyrkan, Ram från 1700-talet

Råneå kyrka

Byggnationen av Kyrkan i "Råh-
neå by" påbörjades sannolikt
efter midsommar 1642 och var
någorlunda färdigt 1646 men
när invigning skett är inte känt.
Olika insamlingar till kyrkan
gjordes 1646-51 så även en riks-
kollekt. Den 2 november 1654
undertecknade kung Carl X
Gustaf den skrivelse där han
medger att Råneå blir eget
"Prästagjöld" dvs. socken och
blir avdelat från Luleå. På
1700-talet blev kyrkan för liten
och 1854-57 byggdes nuvarande
kyrka, en treskeppig hallkyrka,
på samma plats. Ritad av J.
F. Åbom. Den gamla kyrkan
flyttades åt sidan för att kunna
användas under byggtiden.

Kyrkorgeln, klockorna, silvret och textilierna flyttades till den nya kyrkan. Predikstolen var placerad ovanför altaret under triumfbågen och orgeln mitt emot på en utbyggnad av läktaren.

1928 fick kyrkan elvärme och 1930 elektriskt ljus.

1956-57 utfördes senaste mer omfattande restaurering enligt arkitekt Einar Lundbergs och Bengt Romares ritningar. Kyrkan har plats för 600 personer på nedre plan och 300 på läktaren.

2000-01 Nya gångmattor, rep/ombyggnad av kyrktrappor och hand-
ikappramp.

2004 Förgyllningsarbeten på inventarier.

2007 Installerades fjärrvärme, nya lampor och ny ljudanläggning.

Korsskulptur vid norra långsidan-
Under rundbåge, med änglahuvuden uppburet av två kolonner av Hans Biskop, finns korsskulptur som visar den segrande Kungen Kristus, druvklasen som utgör symbolen för Kristi blod utgivet för människan, Jungfrun Maria på månskäran med barnet och Johannes med kalken. Bakom finns den hotande draken genomborrad av korset. Gruppen binds samman av regnbågen. Motivet är från uppenbarelseboken. Skulptör: Erik Sand från Strängnäs 1957.

Kormatta-Gobeläng, 2,7m x 5,64m
i röllakansteknik, "Nejlkan grön" komponerad av Barbro Nilsson och vävd i Märta Måås-Fjetterströms ateljé i Båstad 1957.

Altarbrun på altaret-Siden-
applikation på guldbrokad, tre

sidenstycken med broderade motiv: fr.v.-grön sidenbrokad med vävda kors och streck. Broderad dopfunt med guldbroderikonturer. Ovanför vit duva som dyker.-blå sidenbrokad broderad Kristus med röd klädnad, två guldbroderinycklar i händerna.

Dopfunt- i röd kalksten är från 1655-1656 På utsidan finns åtta fält med figurer i relief, tre med änglahuvuden vända mot altaret, och fem med voluter. Den hamnade i torntrappan i den nya kyrkan 1854-1857 och kom åter i bruk 1928 illa tilltygad. Det finns ett lock till.

Hjärtan på nät-Vid dopet får barnen ett hjärta av trä med namn och dopdatum. Detta sätts upp i näten runt pelarna. Hjärtat hämtas på Kyndelsmässodagen året därpå.

Predikstol-gjord av Michel Johansson i Luleå införskaffad av Gulich Blix år 1693.

Duva-under baldakinen är från 1693 skänkt av Jakob Ruuth. svåger till Gulicjus Blix.

Predikstolsklocka-från 1700-talet är gjord i trä med visare av järn. Går fortfarande, ibland.

Timglas-på predikstolen skänktes av Johan Ersson Orre, Årbyn 1680. (Dennes gravsten är placerad vid kyrkans södra långsida.)

Krucifix-på norra långväggen, är av okänd mästare från 1700-talet 1.0m x 0,7m gjord i trä.

Altartavla från Vitå kapell- placerad på norra långsidan. Skänkt från Vitå kapell. Av Marianne Nordström år 1961.

Snidade pelare flankerar altaret- Är utförda av Hans Biskop 1748. Av trä och gips målade och delvis förgyllda.

Kristusstaty- en avgjutning av Thorvaldsens "Kristus". Av gips, 140 cm hög, från början av 1900-talet. Placerad på läktaren vid orgeln.

Ljuskronor- i malm och mässing från 1700-talet.

Vit orgel- från Niemisels kapell. En piporgel med fyra stämmor. Byggt av Petter Alm, Norsjö på 1920-talet. Invigd i kyrkan 2007.

Stora orgeln- Är en sk “Barockorgel” och har ett fodral av trä och pipor av trä och metall. En del av piporna kommer från den gamla orgeln från 1894. Orgeln om-fattar 21 stämmor fördelade på två manualer och pedal, helmekanisk, byggd av Grönlunds orgelbyggeri i Gammelstad 1957.

Korskrank- Akantus-ornamentik (bladornamentik). Målat trä i form av två stiliserade ok, rödmålade och förgyllda samt krönta av förgylld krona. Gjorda av Hans Biskop 1748.

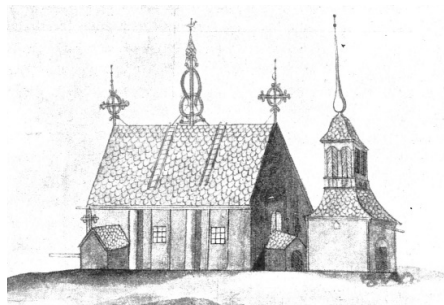
Altare från Orrbyns kapell

Mässingslampetter- i olika storlekar från 1700-talet några skänkta av församlingsbor.

Kalkduk- Kopia på södra långväggen.

S:t Pers kapell från norr, byggd 1642-1654 med klockstapel från 1748
Ekdahls samling ATA 1827.

I det lilla kyrkorummet ”S:t Pers kapell” finns:

Triptyk- av helgeandssystem Marianne Nordström
i Alsike kloster. Olja på betsad pannå 1958

Mässhake- Den berömda medeltida mässhaken är tillverkad efter 1450 i Danzig. Mässhaken är gjord av en rubinröd sammet med s.k. granatäpplemönster, i vilket det korsformiga broderiet är infällt. Överst bland molnen svävar Gud Fader iklädd ljusblå mantel samt den Helige Andes duva. Under den korsfäste sitter Maria Magdalena i blodröd klänning. Konungen nedanför ska föreställa S:t Erik.

Hur kom den då till Råneå kyrka?

Alt.1.Enligt kyrkans räkenskapsbok, före 1664, skänkte Pål Nilsson, Prästholm och Jacop Olofsson, Björnsbyn en mässhake till kyrkan (kriksbyte).

Alt.2. En gåva från Luleå kyrka, ursprungligen från Uppsala kyrka som fått den av Kung Karl Knutsson-Bonde, död 1470. (hans ffm:s vapen ”Sparre af Aspnäs” längst ner på broderiet).

I S:t Pers kapell finns även ett utställningsskåp med äldre föremål. som t.ex en dopskål från 1600-talet och en kalk från 1774

Kyrkklockorna

Första klockan (stora klockan) göts 1648. På klockan fanns texten ”Durch Gottes Hülff Goss Mich”(Genom Guds hjälp göt mig) Gerdt Meyer in Stockholm”, samt en bröstbild av drottning Kristina med alla hennes titlar. Denna klocka omgöts 1863 av MP Ljungberg i Sundsvall och är nu 100 cm bred nertill.

Texten på klockan lyder idag:
*HÖR MENSKA! GUD DIG NÅD ÄN BJUDER,
SI TEMPLETS PORTAR ÖPPNA SIG
KANSCKE, DÅ NÄST MITT KLOCKSLAG LJUDER
UPPLÅTES GRAFVENS PORT FÖR DIG.
TILLHÖR RÅNEÅ FÖRSAMLING.*

Andra klockan (lilla klockan) göts 1680 och är 78 cm nertill. Den klämtade för att påminna om bönetider och är dekorerad med bilden av en fisk, en urkristen symbol för Kristus. Begynnelsebokstäverna för Jesus Kristus Guds Son Frälsaren bildar det grekiska ordet för fisk. (ICHTYS)

Bägge klockorna är idag elektrifierade.

Interiör Råneå Kyrka. Bilden fotograferad före år 1954

Kyrkoherdar i Råneå församling

1654-1661	Johannes Nicolai Lang
1664-1670	Johannes Olai Hapstadius
1671-1680	Samuel Edvardi Rhen
1681-1691	Petrus Erici Rockstadius
1693-1723	Gulich Magni Blix införskaffade själv inventarier till kyrkan men han fick även släktingar och församlingsbor att skänka värdefulla saker. Många av dessa försvann när ryssen passerade Råneå 1716 eller när gamla kyrkan revs.
1723-1740	Samuel Gulichii Blix
1741-1742	Israel Daniel Stecksenius
1744-1755	Nicolaus Martinius Hackzell
1756-1766	Zackarias Unaeus
1767-1768	Jonas Nordvall
1770-1779	Samuel Rosenius
1781-1817	Per West-Eurén
1819-1843	Olof Burman
1847-1884	Jacob Dahlberg
1886-1901	Isac Bexelius
1903-1927	Axel Edvard Lindahl
1929-1961	Gustav Engelbert Byström arbetade för etablering av kapell och församlingshem i Råneå församling.
1962-1966	Staffan Landgren
1966-1976	Lars Engqvist
1977-1981	Gunnar Lundqvist
1981-1989	K G Strindlund
1988-1998	Lennart Lindqvist
1999-2002	Björn Karlsson
2003-2011	Helén Lundberg
2012-2013	Gertrud Malmberg
2015-2018	Gisela Haupt
2019-2022	Kimmo Sulila
2023-	Susanne Wikström

Gullich Blix,
tavla i sakristian

Jacob Dahlberg,
tavla i sakristian

Kapell och församlingshem
i Råneå församling byggda 1929-61.
Målning på vägg i sakristian
av Marianne Nordström 1958